

4. PLĀNOTĀS DARBĪBAS

Satura rādītājs

4. PLĀNOTĀS DARBĪBAS	1
4.1 Sistēmiskais drošums un noturība	3
SYS.001 Aviācijas drošumu ietekmējošu drošības risku vadība	3
SYS.002 Sociālekonomisko faktoru radīto risku pārvaldība	4
SYS.003 Drošuma vadība	5
SYS.004 Cilvēkfaktors un cilvēka veikspēja	18
SYS.005 Lidojuma laika ierobežojumi	19
SYS.006 Uzraudzības kapacitāte	20
4.2 Personāla kompetence	22
PERS.001 Valodu zināšanas	22
PERS.002 Gaisa kuģu apkalpe	23
PERS.003 Gaisa kuģu tehniskās apkopes personāls	24
4.3 Gaisa kuģu ekspluatācija	25
4.3.1 Gaisa kuģi (CAT un NCC)	25
OPER.001 Gaisa kuģu neparasts stāvoklis lidojuma laikā	25
OPER.002 Drošums uz skrejceļa	26
OPER.003 Sadursme gaisā	28
OPER.004 Sadursme ar zemi	30
OPER.005 Dažādi	31
4.3.2 Helikopteri	34
OPER.006 Efektivitāte/samērība	34
OPER.007 Drošums (helikopteri)	35
4.3.3 Vispārējās nozīmes aviācija (GA)	35
OPER.008 Sistēmiskie veicinātāji	35
OPER.009 Kontroles saglabāšana	37
OPER.010 Gaisā notiekošu sadursmju novēršana	38
OPER.011 Lidojuma vadība	39
4.4 Jaunās tehnoloģijas un koncepti	39
EME.001 Bezpilota gaisa kuģu sistēmas	39
4.5 Vide	40
EME.002 Lāzeri	40

4.1 Sistēmiskais drošums un noturība

SYS.001 Aviācijas drošumu ietekmējošu drošības risku vadība

Atsauce uz EPAS: MST.0040 Drošuma un drošības ziņošanas koordinācijas mehānisms (notiek)
Rezultāts(-i): Ieviests koordinācijas mehānisms (2022-2023)
Iesaistītās puses: Visi
Projekta vadītājs: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs
Projekta komanda: — Drošuma statistikas nodaļas vadītājs; — Aviācijas drošības daļas vadītājs.

SYS.001.1: Neskarot pienākumus, kas izriet no Regulas (ES) Nr. 376/2014, izveidot atbilstošus koordinēšanas mehānismus starp drošuma un drošības ziņošanas sistēmām, lai nodrošinātu integrētu pieeju risku pārvaldībai.

Atbildīgais: Drošuma statistikas nodaļas vadītājs			
Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Atjaunināt izveidoto atgadījumu ziņošanas sistēmu: 1) pārskatīt Atgadījumu ziņošanas, analīzes un kontroles rokasgrāmatu (Rev: 2, 31.05.2022); 2) pārskatīt VP 9 procesu “Drošuma pārvaldības process un drošuma informācijas aprīte”, kas publicēts CAA LV Vadības sistēmas rokasgrāmatā; 3) pārskatīt “Ziņošana par atgadījumu” procedūru, kas publicēta CAA LV mājaslapā.	1) SIDD@gov.lv un http://www.aviationreporting.eu tiek lietoti kā kopīgi avoti ziņošanai par atgadījumiem, kas saistīti ar drošumu un drošību. 2) Visi ienākošie dati par drošuma un drošības pārkāpumu atgadījumiem tiek apkopoti un saglabāti: — iekšējā ECCAIRS datubāzē; — iekšējā Excel datubāzē.	Ik gadu 4.cet.	Notiek
Par ziņotajiem atgadījumiem saglabātos datus kopīgnot ar pusēm, kas atbildīgas par datu apstrādi.	1) Iekšējā Excel datubāze, kas kopīgnota ar attiecīgajām CAA LV daļām turpmākai iesaistei.	Katru mēnesi	Notiek

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

	2) Iekšējā ECCAIRS datubāze, kas augšupielādēta serverī ECCAIRS 2.		
Veikt tendenču novērtējumu drošuma un drošības jautājumos.	Negatīvās tendences ir izanalizētas CAA LV daļu sapulcēs procesa VP 10 “Drošuma informācijas koordinēšana starp CAA LV daļām” ietvaros.	Divreiz gadā	Notiek
Izveidot valsts tiesisko regulējumu, kas nosaka aviācijas pakalpojumu sniedzēju pienākumus: 1) novērtēt kibernetikas riskus un aizsargāt sistēmas un datus no uzbrukumiem; 2) ziņot CAA LV par incidentiem un aviācijas drošības noteikumu (tai skaitā kibernetikas) pārkāpumiem.	Ir apstiprināti MK noteikumi par Valsts civilās aviācijas drošības programmu.	2024.g. 1.cet.	Notiek
Definēt atgadījumu klasificēšanas kritērijus ar drošumu un drošību saistītos ziņojumos.	Ir izveidota iekšējā procedūra.	2024.g. 2.cet.	Jauns

SYS.002 Sociālekonomisko faktoru radīto risku pārvaldība

Atsauce uz EPAS: MST.0042 Gaisa kuģu ekspluatantu drošuma kultūras novērtējums (jauns)	
Rezultāts(-i): — Vadlīnijas un praktiski rīki gaisa kuģu ekspluatantu drošuma kultūras novērtēšanai (2023.g. 4.cet.) — Gaisa kuģu ekspluatantu uzraudzības programma ietver drošuma kultūras novērtēšanu (2024.g. 2.cet.)	
Iesaistītās puses: AOC apliecības turētāji, Komerciālie gaisa transporta pārvadājumi (CAT)	
Projekta vadītājs: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs	
Projekta komanda: — Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas lidojumu ekspluatācijas inspektori, virszemes ekspluatācijas inspektori un salona drošuma inspektori; — Lidotspējas daļas vadītājs.	
SYS.002.1: 1. posms (2024) – Pieejamas EASA vadlīnijas un praktiskie rīki gaisa kuģu ekspluatantu drošuma kultūras novērtēšanai	
Atbildīgais: EASA	

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Pēc EASA pieprasījuma sniegt novērtējumu un atgriezenisko saiti, kas saņemtas no CAA LV un nozares ieinteresētajām personām.	Ir izveidotas vadlīnijas un praktiski rīki, lai novērtētu gaisa kuģu ekspluatantu drošuma kultūru.	2024.g. 1.cet.	Notiek

SYS.002.2: 2. posms (2025) – iekļaut gaisa kuģu ekspluatantu drošuma kultūras novērtējumu uzraudzības programmās, izmantojot EASA vadlīnijas un praktiskos rīkus

Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Pamatojoties uz 1. posma rezultātiem, otrā posma tvērums un tā daļas tiks sīkāk apspriestas un pielāgotas EPAS 2024.-2026.	Gaisa kuģu ekspluatantu uzraudzības programmā ietilpst drošuma kultūras novērtējums	2025	Notiek

SYS.003 Drošuma vadība

Atsauce uz EPAS: MST.0001 Dalībvalstīm kā prioritāti noteikt darbu pie SSP (procesā)
Rezultāts(-i): SSP ir efektīvi ieviests (2025. gadā)
Iesaistītās puses: Visi
Projekta vadītājs: Juridiskās, aviācijas drošuma tiesiskās uzraudzības un nodrošinājuma daļas vadītājs
Projekta komanda: — CAA LV daļu vadītāji — Valsts iestāžu (t.i., Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja, Satiksmes ministrijas, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, Nacionālie bruņoto spēku, Valsts robežsardzes, Meklēšanas un glābšanas dienesti) pārstāvji — Organizāciju drošuma vadītāji

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

SYS.003.1: Nodrošināt efektīvu iestāžu prasību īstenošanu un novērst iespējamās nepilnības uzraudzības kapacitātē, kas ir priekšnoteikums veiksmīgai SSP ieviešanai.			
Atbildīgais: Juridiskās, aviācijas drošuma tiesiskās uzraudzības un nodrošinājuma daļas vadītājs			
Darbība(-s)	Rezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Veikt trūkumu analīzi, lai noteiktu esošās drošuma pārvaldības kapacitāti.	Pabeigts ICAO kontrolsaraksts <i>iStars</i> platformā.	Ik gadu 4.cet.	Notiek
Izstrādāt SSP ieviešanas plānu ar attiecīgi noteiktām prioritātēm uzdevumiem/apakšuzdevumiem.	Dokumentēts SSP ieviešanas plāns.	Ik gadu 4.cet.	Notiek
Padarīt SSP ieviešanas plānu viegli pieejamu visam attiecīgajam personālam, lai nodrošinātu, ka visi iesaistītie ir informēti par SSP un tā ieviešanas plānu.	SSP ieviešanas plāns ir pieejams visām iesaistītajām personām.	Ik gadu 4.cet.	Notiek
Noteikt SPI un “pamata snieguma” rādītājus, lai uzraudzītu sistēmu, salīdzinot ar šo pamata sniegumu, lai novērtētu sasniegtā rezultāta lietderību, t.i., efektīvs SSP un efektīva SMS ieviešana aviācijas organizācijās.	Noteikti valsts aviācijas SPI un SPT.	Ik gadu 4.cet.	Notiek
	Valsts aviācijas SPI un SPT uzrauga CAA LV un organizācijas.	Nepārtraukti	Notiek
SYS.003.2: Nodrošināt labu sadarbību starp valsts iestādēm, kas piedalās drošuma pārvaldībā.			
Atbildīgais: Juridiskās, aviācijas drošuma tiesiskās uzraudzības un nodrošinājuma daļas vadītāja vietnieks			
Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Izveidots saziņas plāns, kas ietver ieinteresēto aviācijas nozares darbinieku apzināšanu, ziņojumus un informāciju, kas tiek nodota katrai nozares grupai, un veidus, kā šī informācija tiks pārraidīta.	Saziņas plāns, kas izveidots pirmās Valsts civilās aviācijas gaisa kuģu lidojumu drošuma programmas pārvaldības grupas (turpmāk – pārvaldības grupa) sanāksmes laikā.	2024.g. 2.cet.	Nav sākts
Izveidota un uzturēta drošuma informācijas iekšējā aprites procedūra (t.i., SSP dokumentācija, politika un	Izstrādāta drošuma informācijas iekšējās aprites procedūra	2024.g. 3.cet.	Nav sākts

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

procedūras, SPI, informācija par nozares drošuma sniegumu, nozares organizāciju drošuma risku profili, paziņošana par sistēmas drošuma atbildību, no nelaimes gadījumiem un incidentiem gūtās atziņas, drošuma pārvaldības koncepti un labā prakse).	Drošuma informācijas iekšējās aprites procedūra apstiprināta pārvaldības grupā.	2024.g. 4.cet.	Nav sākts
Izveidota un uzturēta drošuma informācijas ārējā aprites procedūra (t.i., vadlīnijas par SMS ieviešanu, ziņošanas nozīme, pieejamo drošuma apmācību identificēšana aviācijas nozarei, drošuma informācijas apmaiņas veicināšana ar pakalpojumu sniedzējiem un starp tiem, kā arī starp valstīm).	Izstrādāta drošuma informācijas ārējās aprites procedūra.	2024.g. 4.cet.	Nav sākts
	Drošuma informācijas ārējās aprites procedūra apstiprināta pārvaldības grupā.	2025.g. 1.cet.	Nav sākts
SPAS LV darbības un prioritātes plānot caurskatāmā veidā, notiekot regulārai drošuma informācijas apmaiņai.	Identificēti atbilstoši informācijas avoti un dokumenti (audita rezultāti, gada drošuma pārskati utt.).	Ik gadu 1.cet.	Notiek
	Ir izveidots un tiek uzturēts Risku reģistrs, kurā iekļautas visas drošuma problēmas un piešķirtie risku līmeņi.	Nepārtraukti	Notiek

SYS.003.3: Jānodrošina, ka inspektoriem ir atbilstoša kompetence, lai atbalstītu virzību uz riskiem un sniegumu balstītu uzraudzību.

Atbildīgais: Cilvēkresursu plānošanas, attīstības un kvalifikācijas atbilstības nodrošināšanas daļas vadītājs

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Noteikt un pievērsties kompetencēm, kas nepieciešamas veiksmīgai SSP īstenošanai, ņemot vērā personāla atbildības jomu un pienākumus saskaņā ar SSP. NB! Šīs ir papildu kompetences tām, kas nepieciešamas atbilstības uzraudzības veikšanai, un šo kompetenču klātbūtne tiek nodrošināta, pieņemot darbā vai apmācot darbiniekus.	Definētas kompetences (vienības un elementi), kas saistītas ar SSP brieduma izvērtēšanu.	2024.g. 2.cet.	Uzsākts
	Noteikti snieguma kritēriji un novērojamā rīcība un veikts novērtējums.	Nepārtraukti	Notiek
	Periodiski tiek veikta personāla kompetences izvērtēšana.	Vismaz reizi 3 gados vai tiklīdz mainās regulējums	Notiek

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

<p>Nodrošināt, lai viss iesaistītais tehniskais personāls valstī būtu atbilstoši kvalificēts.</p>	<p>Noteikti atbilstoši apmācības nosacījumi augstākajai vadībai, inspektoriem, personālam, kas atbild par datu analīzi, drošuma mērķiem, SPI un SPT, aviācijas medicīnas ekspertiem un medicīniskajiem vērtētājiem, kā arī pakalpojumu sniedzēju drošuma izmeklētājiem.</p> <p>Nodrošināta apmācība vai tiek izmantots cits kvalificēts apmācības avots, lai atbalstītu organizācijas kultūras attīstību, kas veicina efektīvu un produktīvu SSP piemērošanu aviācijas organizācijās.</p>	<p>Ik gadu 4.cet.</p> <p>2024.g. 1.cet.</p>	<p>Notiek</p> <p>Uzsākts</p>
<p>Izstrādāt iekšējo apmācību politiku un procedūras, SSP un SMS apmācību programmu attiecīgajam CAA LV personālam.</p>	<p>Ir izveidota un tiek uzturēta sākotnējā un periodiskā apmācību programma.</p> <p>Apmācību dokumentācija tiek uzglabāta atbildīgo personu vajadzībām.</p> <p>Ir izstrādāts ikgadējais apmācību plāns.</p> <p>Iesaistītā personāla apmācības un tajās izmantotā pieeja tiek pastāvīgi atjaunināta, lai tiktu izmantotas mūsdienīgas metodes, tehnoloģijas, pētījumu rezultāti, koriģējošās darbības un normatīvās izmaiņas.</p>	<p>2024.g. 2.cet.</p> <p>Nepārtraukti</p> <p>Ik gadu 4.cet.</p> <p>Nepārtraukti</p>	<p>Uzsākts</p> <p>Notiek</p> <p>Notiek</p> <p>Notiek</p>

SYS.003.3A: Jānodrošina, ka SSP LV darbību izpildē iesaistīto iestāžu personālam ir atbilstoša kompetence, lai atbalstītu virzību uz riskiem un sniegumu balstītu uzraudzību.

Atbildīgais: Pārvaldības grupa

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
<p>Drošuma apmācības programmu izmantošana personālam, kas iesaistīti SSP uzdevumu izpildē, ir atbilstoši jāsaskaņo starp valsts iestādēm, lai</p>	<p>Ir izstrādāta drošuma apmācību programma personālam, kas iesaistīts SSP uzdevumu izpildē, lai uzturētu</p>	<p>2024.g. 2.cet.</p>	<p>Jauns</p>

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

nodrošinātu, ka persona vai komanda pievēršas katram SSP aspektam un ir apmācīti veikt tiem uzticēto lomu. Tas ļaus inspektoriem, kā arī darbiniekiem no dažādām valsts aviācijas iestādēm labāk izprast drošuma riskus dažādās jomās.	drošuma sniegumu valsts līmenī ar valsts iestāžu līdzdalību.		
--	--	--	--

SYS.003.4: Nodrošināt, lai tiktu ieviesta politika un procedūras uzraudzībai, kas balstīta uz riskiem un sniegumu, tostarp apraksts par to, kā SMS tiek pieņemta un regulāri uzraudzīta.

Atbildīgais: — CAA LV daļu vadītāji;
— Drošuma statistikas nodaļas vadītājs.

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Sasaistīt uz riskiem un sniegumu balstītas uzraudzības pieeju ar SSP LV un CAA LV vadības sistēmas mērķiem.	Pārskatīta SSP LV. Pārskatīta vadības rokasgrāmata – procesu vadība.	2024.g. 1.cet. Ik gadu 4.cet.	Notiek Notiek
Izveidot vienotu izpratni par uz riskiem balstītu vidi.	Uz riskiem balstītas uzraudzības ieviešanas iemesli, kas radušies politiskā līmenī (t. i., nodrošināt, lai negadījumu skaits turpinātu samazināties, tādējādi līdzsvarojošot prognozēto lidojumu skaita pieaugumu – viens no rīkiem, lai to panāktu, ir uz riskiem balstīta uzraudzība), un personāla resursu līmenī (t.i., pieejamo uzraudzības resursu efektīvāka izmantošana), ir iekļauti SSP LV Valsts civilās aviācijas gaisa kuģu lidojumu drošuma programmā. Pastiprināt datu vadības spējas valsts līmenī (t.i., lai nodrošinātu labāku izpratni par riskiem visā aviācijas sistēmā) un organizācijas līmenī (t.i., lai novērtētu organizācijas vadības sistēmas efektivitāti un novērtētu organizācijas vadības sistēmas gatavību), nodrošināt, lai valstij būtu ticami un visaptveroši dati, uz kuriem balstīt tās lēmumus (uz datiem balstīti lēmumi).	2024.g. 1.cet.	Notiek

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

	Drošuma jautājumi, galvenās riska jomas un to noteiktās prioritātes, iezīmējot visefektīvākos līdzekļus to risināšanai, kļūst par mērķtiecīgu rīcības plānu, kas balstīts gan uz valsts, gan pakalpojuma sniedzēja analīzi.		
Izveidot mehānismus, kas nodrošinātu apdraudējumu un drošuma risku datu iegūšanu un uzglabāšanu katrai pārraudzītajai organizācijai, kā arī apkopotā veidā valsts līmenī. Būtu jāapsver mehānismi informācijas apstrādei no uzglabātajiem datiem un aktīvai drošuma informācijas apmaiņai ar pakalpojumu sniedzējiem un/vai citām valstīm, ja nepieciešams.	Izveidot uz datiem orientētu analīzes programmu. Iegūto drošuma datu klasificēšanai ieviest kopīgu taksonomiju, lai uzlabotu valsts SRM procesa efektivitāti.	Nepārtraukti	Notiek
Veikt detalizētu apmācību vajadzību analīzi, lai palīdzētu CAA LV uzraudzības komandām nodrošināt, pilnveidot un standartizēt PBO procesu visās aviācijas struktūrās, kurās tas tiek lietots.	Veikta PBO apmācību vajadzību analīze. Izveidota inspektoru sākotnējo un kārtējo apmācību programma, ko papildina PBO apmācība.	Ik gadu 4.cet. Ik gadu 4.cet.	Notiek Notiek
Nodrošināt centralizētu plānošanu, lai izveidotu un uzturētu tādu darbību secību, kas saistīta ar PBO programmu izstrādi organizācijām.	Izstrādāts vai uzlabots PBO grafiku izstrādes rīks katrā uzraudzības jomā. Izveidot kopīgu iestādes metodoloģiju, kas saistīta ar PBO programmu izstrādi organizācijām, par pamatu ņemot pieejamos rīkus.	2025.g. 4.cet.	Procesā
Izstrādāt veidu, kā noteikt, vai pakalpojumu sniedzēju SMS ir pieņemama.	Izveidoti atbilstības un snieguma marķieri (t.i., ir konkrētu elementu kopums pakalpojumu sniedzēja SMS). Marķieri tiek vērtēti pēc noteiktiem kritērijiem, kas ļauj novērtēt marķieru atbilstību un efektivitāti.	2024. g. 4. cet.	Notiek
Atkārtoti vērtēt un pārlicināties, ka pakalpojumu sniedzēja SMS joprojām ir efektīva.	Periodiska katra pakalpojumu sniedzēja SPI un SPT atkārtota vērtēšana. Atkārtotajā vērtēšanā tiek ņemta vērā katra SPI un SPT sniegums un efektivitāte.	Nepārtraukti	Notiek

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

	Atkārtotā vērtēšanā var atklāties nepieciešamība veikt izmaiņas pastāvīgā drošuma uzlabošanā.		
--	---	--	--

SYS.003.5: Apsvērt civilmilitārās koordinācijas aspektus, kas attiecas uz valsts drošuma vadības darbībām, lai noteiktu, kas būtu jāuzlabo civilmilitārajā koordinācijā un sadarbībā, lai sasniegtu SSP LV mērķus.

Atbildīgie: — Latvijas Republikas Aizsardzības ministrija;
— Latvijas Republikas Nacionālie bruņotie spēki;
— Aeronavigācijas daļas vadītājs.

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Ciešāka sadarbība starp civilajā un militārajā aviācijā iesaistītajām pusēm, tostarp valsts drošuma pārvaldības līmenī, lai saskaņotu gan gaisa telpas vajadzības un panāktu drošu un efektīvu gaisa telpas izmantošanu, gan lai aizsargātu tādus pamatprincipus kā drošums vai sadarbība. Patiesi, gaisa telpa būtu jāuzskata par vienotu veselumu, kuras izmantošanu regulāri plāno un lieto visu kategoriju gaisa telpas lietotāji.	Pārskatīt sadarbības līgumu un nacionālo regulējumu.	2025.g.	Jauns

SYS.003.6: Izveidot drošuma datu vākšanas, analīzes, apmaiņas un aizsardzības politiku un procedūras saskaņā ar Regulu (ES) Nr.376/2014.

Atbildīgais: Drošuma statistikas nodaļas vadītājs

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Jāizveido SPI un “minimālais nepieciešamais sniegums”, lai taisnīgi un konsekventi uzraudzītu ieviesto “Taisnīguma kultūra” (<i>Just Culture</i>) politiku.	Ar nozari apspriesti SMS sasniegumi un nepilnības. Uzvedības raksturlielumu uzraudzība, ko veic gan organizācijas, gan CAA LV, lai noteiktu, vai uzvedība apliecina, ka notiek virzība pareizajā virzienā. Darbinieku un personāla pārstāvju pieredze liecina, ka ir noteikta robeža starp pieņemamu un nepieņemamu uzvedību.	Ik gadu Ik gadu Ik gadu 4.cet.	Notiek Notiek Notiek

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

SYS.003.7: Izveidot SPI noteikšanas procesu valsts līmenī, pievērsties rezultātiem un procesiem.			
Atbildīgais: Drošuma statistikas nodaļas vadītājs			
Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Izveidot, uzturēt un pastāvīgi uzlabot SPI un SPT atlasī un definēšanu valsts līmenī.	Izstrādāta SPI un SPT atlasī un definēšanas metodika.	Ik gadu	Notiek
	Ir noteikts pieņemamais lidojumu drošuma izpildes līmenis (ALoSP), kas jāsasniedz.	Ik gadu 4.cet.	Notiek
	Periodiska SPI un ALoSP pārskatīšana, lai sasniegtu ALoSP (t.i., valsts aviācijas drošuma rādītāji, kā norādīts tās SPI un SPT, parāda sasniegto ALoSP. Ja kāds no SPT netiek izpildīts, var būt nepieciešams novērtējums, lai labāk izprastu iemeslus un noteiktu, kādas darbības būtu jāveic).	Ik gadu	Notiek
SYS.003.8: Nodrošināt, lai apstiprinātais SSP dokuments būtu pieejams un koplietots ar citām dalībvalstīm un EASA.			
Atbildīgais: Juridiskās, aviācijas drošuma tiesiskās uzraudzības un nodrošinājuma daļas vadītājs			
Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Nodrošināt, lai apstiprinātais SSP LV dokuments būtu pieejams un koplietots ar citām dalībvalstīm un EASA.	Augšuplādēta SSP LV 4. versija, izmantojot EASA tiešsaistes platformu dalībvalstīm.	2025.g.	Notiek
SYS.003.9: Nodrošināt, ka SSP tiek regulāri pārskatīta un tās efektivitāte tiek regulāri izvērtēta.			
Atbildīgais: Juridiskās, aviācijas drošuma tiesiskās uzraudzības un nodrošinājuma daļas vadītājs			
Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
	Izstrādāts SSP gatavības izvērtēšanas rīks.	2024.g. 1.cet.	Notiek

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

<p>Veikt SSP gatavības izvērtējumu, ko var organizēt dažādos posmos, sākot ar pārliecināšanos par galveno elementu pareizu izvēli.</p> <p>Vēlākā posmā SSP tiks izvērtēta, lai saprastu, cik labi tā darbojas un cik iedarbīga tā ir tās noteikto mērķu sasniegšanai.</p>	<p>Rīku izmanto CAA LV, lai veiktu iekšējos auditus nepārtrauktai SSP uzlabošanai.</p>	<p>Ik gadu 1.oktobrī</p>	<p>Notiek</p>
---	--	------------------------------	---------------

<p>Atsauce uz EPAS: MST.0002 SMS veicināšana (nepārtraukti)</p>			
<p>Rezultāts(-i): Vadlīnijas / mācību materiāli / labās prakses piemēri (nepārtraukti)</p>			
<p>Iesaistītās puses: Visi</p>			
<p>Projekta vadītājs: Juridiskās, aviācijas drošuma tiesiskās uzraudzības un nodrošinājuma daļas vadītājs</p>			
<p>Projekta komanda: CAA LV daļu vadītāji</p>			

<p>SYS.003.10: Mudināt Eiropas drošuma veicināšanas kopienas un SM ICG izstrādātās drošuma veicināšanas informācijas izplatīšanu un ieviešanu.</p>			
<p>Atbildīgais: Juridiskās, aviācijas drošuma tiesiskās uzraudzības un nodrošinājuma daļas vadītājs</p>			
<p>Darbība(-s)</p>	<p>Starprezultāts</p>	<p>Izpildes laiks</p>	<p>Statuss</p>
<p>CAA LV mājaslapā publicēt jaunāko informāciju no SM ICG un EASA.</p>	<p>Saite uz CAA LV mājaslapu.</p>	<p>Nepārtraukti</p>	<p>Notiek</p>
<p>CAA LV mājaslapā publicēt gaidāmo informāciju no SM ICG un EASA.</p>	<p>Saite uz CAA LV mājaslapu.</p>	<p>Nepārtraukti</p>	<p>Notiek</p>

<p>SYS.003.11: Mudināt drošuma veicināšanas informācijas izplatīšanu un ieviešanu, ko izstrādājuši citi nozīmīgi informācijas avoti par drošuma pārvaldību.</p>			
<p>Atbildīgais: Juridiskās, aviācijas drošuma tiesiskās uzraudzības un nodrošinājuma daļas vadītājs</p>			

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Pastāvīga informācijas apmaiņa CAA LV iekšējo sanāksmju laikā (piemēram, ikgadējās VP 10 sanāksmēs).	Sanāksmju protokoli	Vismaz divas reizes gadā	Notiek
Pastāvīga informācijas apmaiņa CAA LV izbraukuma sanāksmju laikā (piemēram, grupu semināri, konsultācijas pirms sertifikācijas vai sertifikācijas procesa laikā vai ikgadējās tikšanās ar atbildīgajiem vadītājiem).	Sanāksmju protokoli, semināru materiāli – prezentācijas u.c.	Nepārtraukti	Notiek

Atsauce uz EPAS: MST.0026 SMS izvērtēšana (nepārtraukti)			
Rezultāts(-i): — Atgriezeniskā saite par pārvaldības sistēmas izvērtēšanas rīka izmantošanu — Atgriezeniskā saite par SMS atbilstības statusu			
Iesaistītās puses: Gaisa kuģu ekspluatanti – CAT un NCC, CAMO, ATO, AeMC, ADR ekspluatanti, MOs (145. daļa), DOA sertifikāta turētāji, POA sertifikāta turētāji.			
Projekta vadītājs: Juridiskās, aviācijas drošuma tiesiskās uzraudzības un nodrošinājuma daļas vadītājs			
Projekta komanda: CAA LV daļu vadītāji			

SYS.003.12: EASA pārvaldības sistēmas novērtēšanas rīka izmantošana, lai atbalstītu uz riskiem un sniegumu balstītu uzraudzību.			
Atbildīgie: CAA LV daļu vadītāji			
Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Izvērtēt to organizāciju loku, kurās MSAT būtu jāizmanto kā daļa no PBO pieejas.	Ikgadēja atskaite	2024.g.	Uzsākts

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

Piezīme: Rīks nav pielāgots nelielām, vienkāršām organizācijām, jo SMS elementi visām organizācijām ir vienādi.			
Uzlabot inspektoru un organizāciju apmācību, kā lietot MSAT un noteikt snieguma līmeni. Novērtējums nedrīkst būt intuitīvs vai subjektīvs. Izvērtējumam ir jāveicina dialogs gan starp inspektoriem (CAA LV daļu ietvaros), gan organizācijām.	Izvērtēt un noteikt nepieciešamās kompetences inspektoriem, kuri veic snieguma izvērtēšanu, lai samazinātu subjektīvo vērtējumu. Piezīme: Snieguma izvērtējums nav atbilstības audīts, un MSAT nedrīkst izmantot kā atbilstības kontrolsarakstu. Atbilstību galvenokārt izvērtē ar tādiem kritērijiem kā “Pastāv” un “Piemērots”, savukārt MSAT ir kritiskāks un to izvērtē ar kritērijiem “Funkcionē” un “Efektīvs”.	2024.g.	Nav sākts

SYS.003.13: Atgriezeniskās saites sniegšana organizācijai EASA, kā rīks tiek izmantots, lai standartizētu un nepārtraukti uzlabotu izvērtēšanas rīku.

Atbildīgie: CAA LV daļu vadītāji

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Rīka izmantošanas un atjauninājumu nepieciešamības atsauksmju apspriešana ar SM TeB.	SM TeB sanāksmju protokoli. EASA aptaujas par MSAT rīka izmantošanu.	Divas reizes gadā Pēc pieprasījuma	Notiek Notiek

SYS.003.14: Regulāri informēt EASA par CAA LV atbilstību SMS prasībām un par SMS darbību nozarē.

Atbildīgie: CAA LV daļu vadītāji

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Apkopot atsauksmes par CAA LV atbilstības statusu un informēt EASA.		Ik gadu 1.cet. un 3.cet.	Notiek

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

<p>Apkopot atsauksmes par SMS darbību nozarē un informēt EASA.</p>	<p>Iegūti EPAS rādītāji Standartizācijas informācijas sistēmai (SIS), kas apkopoti SIS datu vākšanas kampaņu laikā aprīlī un oktobrī.</p>		
--	---	--	--

<p>Atsauce uz EPAS: MST.0028 Dalībvalstīm jāizstrādā un jāuztur Valsts aviācijas drošuma plāns (notiek)</p>	
<p>Rezultāts(-i):</p>	<p>Pārskatīts Valsts aviācijas drošuma plāns (2024.g. 1.cet.)</p>
<p>Iesaistītās puses:</p>	<p>Visi</p>
<p>Projekta vadītājs:</p>	<p>Juridiskās, aviācijas drošuma tiesiskās uzraudzības un nodrošinājuma daļas vadītājs</p>
<p>Projekta komanda:</p>	<p>— CAA LV daļu vadītāji; — Organizāciju drošuma vadītāji; — valsts iestāžu (t.i., Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja, Satiksmes ministrijas, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, Nacionālie bruņotie spēki, Valsts robežsardzes, Meklēšanas un glābšanas dienesti) pārstāvji.</p>

<p>SYS.003.15: Identificēt SPAS LV galvenos drošuma riskus, kas ietekmē valsts civilās aviācijas drošuma sistēmu, un noteikt nepieciešamās darbības šo risku mazināšanai.</p>			
<p>Atbildīgie: CAA LV daļu vadītāji</p>			
Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laika	Statuss
<p>Ņemt vērā Eiropas līmeņa drošuma risku jomas, kas noteikti EPAS dažādos aviācijas domēnos, kā daļu no drošuma risku vadības (SRM) procesa un, ja nepieciešams, noteikt piemērotas risku mazināšanas darbības SPAS LV ietvaros.</p> <p>Galvenās risku jomas saskaņā ar EU SRM (Ikgadējo drošuma pārskatu 2022):</p>	<p>Atjaunināts SRM un identificēti un SPAS LV iekļauti piemēroti risku mazināšanas pasākumi (OPER.001; OPER.002; OPER.004; OPER.009; OPER.011).</p>	<p>2024. g. 1. cet.</p>	<p>Notiek</p>

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

<ul style="list-style-type: none"> - CAT un NCC lidmašīnas: sadursme gaisā, novirzīšanās no skrejceļa un sadursme uz skrejceļa; - Helikopteru ekspluatācija: <ul style="list-style-type: none"> o CAT: sadursme gaisā, sadursme ar šķērsli lidojumā un gaisa kuģa neparasts stāvoklis; o SPO: gaisa kuģa neparasts stāvoklis, sadursme ar šķērsli lidojumā un citi bojājumi; o NCO: gaisa kuģa neparasts stāvoklis, sadursme ar šķērsli lidojumā un sadursme ar zemi. - GA/NCO lidmašīnas: gaisa kuģa neparasts stāvoklis, sadursme ar zemi un sadursme gaisā; - GA planieri: gaisa kuģa neparasts stāvoklis, sadursme ar zemi un sadursme ar šķērsli lidojumā; - GA gaisa baloni: sadursme ar šķērsli lidojumā, gaisa balonu piezemēšanās un gaisa kuģu neparasts stāvoklis. 			
<p>Apsvērt galvenos Eiropas drošuma risku portfeļos iekļautos drošuma jautājumus.</p>	<p>Pārskatītas galvenās risku jomas (EPAS 1. sējums “Stratēģiskās prioritātes”).</p> <p>Pārskatītas drošuma problēmas (EPAS 3. sējums “Drošuma riska portfeļi”, 2023. gada izdevums).</p>	<p>2024.g. 1.cet.</p>	<p>Notiek</p>
<p>Novērtēt veikto riska mazināšanas darbību efektivitāti un pamatot, kāpēc netiek veikta darbība attiecībā uz kādu noteiktu riska jomu, kas identificēta EPAS (ja attiecināms).</p>	<p>Nosakot valsts drošuma sniegumu, jāņem vērā drošuma mērķi, kas noteikti ES līmenī.</p>	<p>Ik gadu 4.cet.</p>	<p>Notiek</p>
<p>SYS.003.16: SPAS LV publicēšana</p>			
<p>Atbildīgais: Juridiskās, aviācijas drošuma tiesiskās uzraudzības un nodrošinājuma daļas vadītājs</p>			

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Nodrošināt, ka SPAS LV ir pieejams iesaistītajām pusēm.	SPAS LV 3. versija ir publicēta CAA LV mājaslapā.	Ik gadu 1.cet.	Notiek
Nodrošināt, ka SPAS LV tiek koplietots ar citām dalībvalstīm un EASA.	SPAS LV 3. versija ir augšuplādēta CAA LV mājaslapā, izmantojot EASA tiešsaistes platformu dalībvalstīm.	Ik gadu 1.cet.	Notiek

SYS.004 Cilvēkfaktors un cilvēka veiktspēja

Atsauce uz EPAS: MST.0037 Veicināt kopīgu izpratni par cilvēkfaktoru un tā uzraudzību (notiek)	
Rezultāts(-i): — Vadlīnijas uzraugošā personāla kompetences novērtēšanai (2023) — Vadlīnijas mācībspēku kompetences novērtēšanai (2023)	
Iesaistītās puses: CAA LV	
Projekta vadītājs: Cilvēkresursu plānošanas, attīstības un kvalifikācijas atbilstības nodrošināšanas daļas vadītājs	
Projekta komanda: CAA LV daļu vadītāji	

SYS.004.1: Kompetences izvērtēšanas nosacījumu ieviešana CAA LV			
Atbildīgais: Cilvēkresursu plānošanas, attīstības un kvalifikācijas atbilstības nodrošināšanas daļas vadītājs			
Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Ar Cilvēkfaktora analīzes sadarbības grupas (<i>Human Factor Collaborative Analysis Group, HF CAG</i>) atbalstu organizēt kompetenču izvērtēšanas nosacījumu ieviešanu un plānot un vadīt attiecīgā uzraugošā personāla apmācības saskaņā ar EASA pieprasītajiem rezultātiem:	Pārskatīta cilvēkresursu vadība.	2024.g. 4.cet.	Uzsākts

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

<ul style="list-style-type: none"> - vadlīnijas un rīki uzraugošā personāla kompetences novērtēšanai pirms un pēc apmācībām; - vadlīnijas par atbilstošu cilvēkfaktora izpratni mācībspēkiem, kuri māca par cilvēkfaktoru; - jāpiegādā mācību līdzekļi, kas kalpotu kā vadlīnijas dalībvalstīm, un jāveicina to izmantošana. 			
---	--	--	--

SYS.005 Lidojuma laika ierobežojumi

<p>Atsauce uz EPAS: MST.0034 Uzraudzības kapacitāte / prioritārā joma: lidojumu laika specifikācijas shēmas (notiek)</p>
<p>Rezultāts(-i): Atskaite par veiktajām darbībām, kas veicina CAA LV spēju nodrošināt uzraudzību (2022/2023) NB! Atgriezeniskā saite par šīs darbības īstenošanu tiek iegūta, izmantojot EASA standartizācijas pasākumus.</p>
<p>Iesaistītās puses: AOC sertifikāta turētāji (CAT), gaisa kuģu apkalpe</p>
<p>Projekta vadītājs: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs</p>
<p>Projekta komanda: Eksperts FTL un FRMS jomā (Gaisa kuģu salona drošuma nodaļas vadītājs)</p>

<p>SYS.005.1: Nodrošināt, ka CAA LV ir nepieciešamā kompetence, lai apstiprinātu un pārraudzītu ekspluatantu lidojumu laika specifikācijas shēmas; it īpaši tās kompetences, kas ietver noguruma riska vadību.</p>			
<p>Atbildīgais: Eksperts FTL un FRMS jomā (Gaisa kuģu salona drošuma nodaļas vadītājs)</p>			
<p>Darbība(-s)</p>	<p>Starprezultāts</p>	<p>Izpildes laiks</p>	<p>Statuss</p>
<p>Veikt regulāru inspektora darbības (t.i., kvalifikācijas un kompetenču) novērtējumu, pamatojoties uz noteiktiem veicamo darbību kritērijiem (t.i., Ko darīt? Kā rīkoties?)</p>	<p>Inspektors ir pabeidzis ievadapmācību un uztur kvalifikāciju (atkārtotas apmācības ik pēc 3 gadiem). Tiek nozīmēta atbildīgā persona.</p>	<p>2025.g. Nepārtraukti</p>	<p>Notiek Notiek</p>

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

	Ir apmeklēti semināri un ar FRMS saistītas sanāksmes.	Divas reizes gadā	Notiek
--	---	-------------------	--------

SYS.005.2: Eksploatantu vadības sistēmas auditu laikā galvenā uzmanība jāpievērš to procesu efektīvas ieviešanas pārbaudei, kas izveidoti, lai izpildītu prasības par eksploatantu pienākumiem un nodrošinātu adekvātu noguruma risku vadību.

Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Veikt eksploatanta vadības sistēmas pastāvīgu uzraudzību, koncentrējoties uz eksploatanta spēju veikt Individuālās lidojuma laika specifikācijas shēmas (IFTSS) iekšējo auditu un it īpaši Noguruma riska vadības sistēmas (FRMS) sasniegto brieduma līmeņa iekšējo novērtējumu, ja piemērojams.	Ieviests	Nepārtraukti	Notiek
Veikt izvēlēto un definēto eksploatanta noguruma drošuma izpildes indikatoru (SPI) un drošuma darbības mērķu (SPT) mērķtiecīgu novērošanu.	Ieviests	Nepārtraukti	Notiek

SYS.006 Uzraudzības kapacitāte

Atsauce uz EPAS: MST.0032 Uzraudzības kapacitāte / prioritārās jomas (notiek)
Rezultāts(-i): Pārskatīts SPAS LV (2024.g. 1.cet.)
Iesaistītās puses: Visi
Projekta vadītājs: CAA LV direktors
Projekta komanda: CAA LV daļu vadītāji

SYS.006.1: Atbilstoša personāla pieejamība

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

Atbildīgais: Cilvēkresursu plānošanas, attīstības un kvalifikācijas atbilstības nodrošināšanas daļas vadītājs			
Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Nodrošināt, ka ir pieejams atbilstošs personāls, lai veiktu savus drošuma uzraudzības pienākumus.	Periodiski tiek izvērtēta noteiktā personāla atlases politika, nodarbinātības nosacījumi un prakse, izmantojot SRM procesu.	Reizi 3 gados	Notiek
	Tiek izmantota metodika, lai noteiktu tā personāla vajadzības, kas veic drošuma uzraudzības funkcijas, ņemot vērā aviācijas darbību apjomu un sarežģītību valstī.	Reizi 3 gados	Notiek
	Ir sniegti norādījumi par ētiku un personīgo rīcību.	Nepārtraukti	Notiek
	Ir nodrošināta un izvērtēta faktiskā vai šķietamā interešu konflikta nepieļaušana, pildot dienesta pienākumus.	Nepārtraukti	Notiek
	Ir izvērtēta ilgtermiņa politika attiecībā uz kvalificēta tehniskā personāla atlīdzību un, ja nepieciešams, tā pārskatīta, lai CAA LV kļūtu par konkurētspējīgu darba devēju.	2024.g. 1.cet.	Notiek

SYS.006.2: Sadarbībā veikta uzraudzība visās jomās

Atbildīgie: CAA LV daļu vadītāji

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Nodrošināt, ka piemērojamās CAA LV prasības tiek ievērotas visās jomās – katras organizācijas darbības ir pienācīgi izvērtētas, ir darītas zināmas attiecīgajām iestādēm un šīs darbības tiek atbilstoši pārraudzītas, vai nu ar vai bez saskaņotas uzraudzības uzdevumu nodošanas.	Uzraudzības tvērums ir papildināts ar tām darbībām, ko veic citā dalībvalstī dibinātas organizācijas vai dzīvojošas personas, ņemot vērā drošuma prioritātes, kā arī līdzšinējās uzraudzības rezultātus.	Ik gadu	Notiek
	Darbības tiek veiktas saskaņā ar sadarbībā veiktas uzraudzības principiem.	Ik gadu	Notiek

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

	Ir veiktas perona pārbaudes un ir notikusi drošuma informācijas apmaiņa.	Ik gadu	Notiek
SYS.006.3: Organizāciju vadības sistēma visās nozarēs			
Atbildīgie: — CAA LV daļu vadītāji; — Drošuma statistikas nodaļas vadītājs.			
Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Izvērtēt un pārraudzīt organizāciju vadības sistēmu visās nozarēs, kur piemērojama, īpašu uzmanību pievēršot: <ul style="list-style-type: none"> • drošuma kultūrai; • organizācijas pārvaldības struktūrai; • mijiedarbībai starp risku identificēšanas/izvērtēšanas procesu un organizācijas uzraudzības procesu; • pārbažu rezultātu un drošuma informācijas izmantošanu, piemēram, par atgadījumiem, incidentiem un negadījumiem; • lidojumu parametru monitoringam (FDM). 	Pielāgot un uzlabot CAA LV uzraudzības sistēmu.	Katru otro gadu	Notiek

4.2 Personāla kompetence

PERS.001 Valodu zināšanas

Atsauce uz EPAS: MST.0033 Valodu zināšanas prasības (LPR) – dalīties ar labo praksi, lai noteiktu jomas, kurās jāuzlabo vienotu un saskaņotu valodu zināšanas prasību ieviešana (notiek).
Rezultāts(-i): Atsauksmes/atgriezeniskā saite par ieviešanas statusu (nepārtraukti) NB! EASA apkopo šo atgriezenisko saiti no dažādām standartizācijas un uzraudzības darbībām.
Iesaistītās puses: Aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji, ATCO, ATO, pilota apliecību turētāji un studenti

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

Projekta vadītājs: Aviācijas personāla sertificēšanas daļas vadītājs
Projekta komanda: — Aeronavigācijas daļas vadītājs; — ATO mācību kursu vadītāji.

PERS.001.1: LPR ieviešana (LPRI)

Atbildīgais: Mācību un eksaminēšanas nodaļas vadītājs

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
ATO nodrošinātas apmācības angļu valodā saskaņotas un vienotas īstenošanas nolūkā.	Oficiālā saziņa, mācību materiāli un eksāmeni, ko nodrošina ATO, ir angļu valodā.	Nepārtraukti	Notiek

PERS.002 Gaisa kuģu apkalpe

Atsauce uz EPAS: MST.0036 PPL/LAPL mācību mērķi PPL/LAPL mācību programmas daļā “Meteoroloģiskā informācija” (notiek)

Rezultāts(-i): Mācību mērķi, kas saistīti ar jautājumu banku (2023. g. 4. cet.)

Iesaistītās puses: CAA LV, PPL/LAPL apliecību turētāji, ATO

Projekta vadītājs: Aviācijas personāla sertificēšanas daļas vadītājs

Projekta komanda: — Mācību un eksaminēšanas nodaļas vadītājs;
— ATO mācību kursu vadītāji.

PERS.002.1: Izstrādāt samērīgus mācību mērķus PPL/LAPL mācību programmas daļā “Meteoroloģiskā informācija”.

Atbildīgais: Mācību un eksaminēšanas nodaļas vadītājs

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
	Jauni mācību mērķi.	2022.g.	Pabeigts

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

<p>Izstrādāt samērīgus mācību mērķus, kas aptver pamata, neakadēmiska rakstura mācību saturu un atbilst galvenajiem mācību mērķiem attiecībā uz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uz zemes izvietoto laikapstākļu radaru datu interpretāciju, radaru attēlu priekšrocības un trūkumi; - uz zemes izvietoto laikapstākļu radaru datu interpretāciju, radaru attēlu priekšrocības un trūkumi; - prognožu, ko iegūst no skaitliskiem laikapstākļu prognozēšanas modeļiem, priekšrocības un trūkumi. 	Atjaunināta jautājumu banka.	2022.g.	Pabeigts
	Visas CAA LV uzraudzībā esošās gaisa kuģu apkalpes mācību organizācijas ir atjauninājušas PPL/LAPL mācību programmu.	2022.g.	Pabeigts

PERS.003 Gaisa kuģu tehniskās apkopes personāls

Atsauce uz EPAS: MST.0035 Uzraudzības kapacitāte / prioritārā joma: krāpšanas gadījumi saistībā ar 147. daļu
Rezultāts(-i): Atgriezeniskā saite par ieviešanas statusu (nepārtraukti)
Iesaistītās puses: AMTO (147. daļa), CAA LV
Projekta vadītājs: Lidotspējas daļas vadītājs
Projekta komanda: Nav piemērojams

PERS.003.1: Īpašu uzmanību eksāmenos pievērst krāpšanās riskam			
Atbildīgais: Lidotspējas daļas vadītājs			
Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Audita kontrolsarakstos iekļaut īpašas prasības vai jautājumus.	Regula 1321/2014 grozīta ar Regulu 2018/1142, Attiecīgi 147. daļas audita kontrolsaraksts 230-3-147A papildināts ar 147.A.145.	2019. g. marts / Nepārtraukti	Pabeigta un pastāvīga uzraudzība

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

Apkopot datus par faktiskajiem krāpšanas gadījumiem.	Krāpšanas gadījumi nav novēroti.	2019. g. / Nepārtraukti	Pabeigta un pastāvīga uzraudzība
Apmainīties ar informāciju un kopīgot to kā daļu no kopīgas uzraudzības.	Krāpšanas gadījumi nav novēroti.	2019. g / Nepārtraukti	Pabeigta un pastāvīga uzraudzība

4.3 Gaisa kuģu ekspluatācija

4.3.1 Gaisa kuģi (CAT un NCC)

OPER.001 Gaisa kuģu neparasts stāvoklis lidojuma laikā

Atsauce uz SPAS LV: SYS.003.15. Identificēt galvenos drošuma riskus, kas ietekmē valsts civilās aviācijas drošuma sistēmu, un noteikt nepieciešamās darbības šo risku mazināšanai.
Rezultāts(-i): LOC-I riska joma iekļauta iesaistīto pušu drošuma risku valdībā (SRM)
Iesaistītās puses: Gaisa kuģu ekspluatanti (GA/NCO lidmašīnas, GA/planieri, GA/gaisa baloni)
Projekta vadītājs: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs
Projekta komanda: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļa

OPER.001.1: Nodrošināt pastāvīgu riska kontroles izvērtēšanu un uzlabošanu, lai mazinātu LOC-I risku.			
Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs			
Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Ieviests saskaņotu darbību kopums attiecībā uz pamanītām, reģistrētām un formāli izvērtētām drošuma problēmām (piemēram, lidojuma parametru un automatizācijas režīmu uzraudzība, pieejas trajektorijas pārvaldība, konvektīvi laikapstākļi, apledojums	Atjaunots un iekļauts Latvijas Valsts aviācijas drošuma plānā (SPAS LV)	2024.g. 1.cet.	Uzsākts

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

lidojuma laikā un tehnisko kļūmju risināšana), sistemātiskai to efektivitātes uzraudzībai.			
--	--	--	--

OPER.002 Drošums uz skrejceļa

Atsauce uz SPAS LV: SYS.003.15 Identificēt galvenos drošuma riskus, kas ietekmē valsts civilās aviācijas drošuma sistēmu, un noteikt nepieciešamās darbības šo risku mazināšanai.
Rezultāts (-i): Skrejceļa drošuma risku joma iekļauta iesaistīto pušu drošuma risku valdībā (SRM)
Iesaistītās puses: Gaisa kuģu ekspluatanti (GA/NCO lidmašīnas, GA/planieri, GA/gaisa baloni)
Projekta vadītājs: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs
Projekta komanda: Lidlauku standartu un drošības daļas vadītājs

OPER.002.1: Nodrošināt pastāvīgu riska kontroles izvērtēšanu un uzlabošanu, lai mazinātu riskus, kas saistīti ar drošumu uz skrejceļa.
Atbildīgais: — Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs — Lidlauku standartu un drošības daļas vadītājs

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Ieviests saskaņotu darbību kopums attiecībā uz pamanītām, reģistrētām un formāli izvērtētām drošuma problēmām (piemēram, lidojuma parametru un automatizācijas režīmu uzraudzība, pieejas trajektorijas pārvaldība, konvektīvi laikapstākļi, apledojums lidojuma laikā un tehnisko kļūmju risināšana), sistemātiskai to efektivitātes uzraudzībai.	Ieviests	Nepārtraukti	Notiek
Nodrošināt, ka Eiropas Rīcības plānā novirzīšanās no skrejceļiem novēršanai (EAPPRE) ieteikto darbību ieviešana ir ņemta vērā.	Ieviests	Nepārtraukti	Notiek

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

Nodrošināt, ka Eiropas Rīcības plānā šķēršļi uz skrejceļiem novēršanai (EAPPRI) ieteikto darbību ieviešana ir ņemta vērā.	Ieviests	Nepārtraukti	Notiek
---	----------	--------------	--------

OPER.002.2: Nodrošināt skrejceļa virsmas apstākļu jaunā Globālā ziņošanas formāta (GRF) ieviešanu ICAO EUR.

Atbildīgais: Lidlauku standartu un drošības daļas vadītājs

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Uzraudzības ietvaros ieviest GRF (tostarp, CAA, lidlaukos, ATC, AIS, METEO, ekspluatantiem, tai skaitā biznesa un militāro aviāciju).	Ieviests	2021.g.	Notiek
Sekot, vai atbildīgie ekspluatanti efektīvi ievieš GRF saskaņā ar plānu tajā noteiktajos termiņos.	Ieviests	2021.g.	Notiek

Atsauce uz EPAS: MST.0029 SESAR skrejceļa drošuma risinājumu ieviešana (notiek)

Rezultāts(-i): — SPAS (2021.g. 4.cet.)
— Pārskatīts SPAS (2021.g. 4.cet.)

Iesaistītās puses: ADR ekspluatanti, AOC apliecību turētāji, aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji, CAA LV

Projekta vadītājs: Lidlauku standartu un drošības daļas vadītājs

Projekta komanda: — ADR ekspluatanti;
— Aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji;
— AOC apliecību turētāji;
— Aeronavigācijas daļa;
— Gaisa kuģu ekspluatācijas daļa.

OPER.002.3: Novērtēt nepieciešamību ieviest SESAR risinājumus, kas saistīti ar situācijas izpratni uz zemes, lidostu drošuma tīklu transportlīdzekļiem un uzlabotiem lidostu drošuma tīkliem.

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

NB! EASA atkārtoti izvērtēs EPAS atbilstību un saderību ar SESAR programmu, kas var radīt izmaiņas attiecībā uz SESAR saistītajiem MST.			
Atbildīgais: Lidlauku standartu un drošības daļas vadītājs			
Darbība(-s)	Starp rezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Kopā ar ADR ekspluatantiem, AOC turētājiem un aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem (ANSP) pārskatīt un ņemt vērā SESAR risinājumus, piemēram, #01, #02, #04, #26, #47, #48, #70. Skatīt: SESAR eATM Portal Executive Overview - Essential Operational Changes (atmmasterplan.eu) un SESAR solutions catalogue 2021	Izvērtēšanas rezultāti ierakstīti SPAS LV.	2024.g. 1.cet.	Uzsākts
Cik vien praktiski iespējams, ieviest SESAR risinājumus, kas izstrādāti, lai uzlabotu drošumu.	Zaļās gaismas elementi	2024.g. 4.cet.	Atcelts

OPER.003 Sadursme gaisā

Atsauce uz EPAS: MST.0024 Droša attāluma un laika intervāla ievērošana civilās satiksmes drošumam (notiek)
Rezultāts(-i): Ziņojums EASA par šāda veida incidentiem un veiktajām darbībām (2023. gada 4. ceturksnis)
Iesaistītās puses: AOC turētāji (CAT), gaisa kuģu ekspluatanti (NCC), ATC sniedzēji
Projekta vadītājs: Aeronavigācijas daļas vadītājs
Projekta komanda: — Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs; — Nacionālo bruņoto spēku gaisa spēki.
OPER.003.1: Izveidoti attiecīgi noteikumi nacionālajiem Valsts gaisa kuģiem.
Atbildīgais: Nacionālo bruņoto spēku gaisa spēki

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Nodrošināt EASA ieteikumu īstenošanu.	Pilnībā piemērot ICAO rokasgrāmatu par civil-militāro sadarbību gaisa satiksmes pārvaldībā (Doc 10088).	Nepārtraukti	Pabeigts
	Cieši sadarboties, lai izstrādātu, saskaņotu un publicētu valsts gaisa kuģu darbības prasības un instrukcijas, lai nodrošinātu, ka attiecībā uz civilajiem gaisa kuģiem vienmēr tiek ievērots drošs attālums un laika intervāls.	Nepārtraukti	Notiek
	Atbalstīt civil-militārās ATM koordinēšanas procedūru izstrādi un saskaņošanu ES līmenī vai plašāk.	Nepārtraukti	Pabeigts
	Ziņot par attiecīgajiem atgadījumiem EASA.	Nepārtraukti	Pabeigts
	Atvieglot/padarīt militāro vienību primāro novērošanas radaru datus pieejamus civilajām ATC vienībām (šīs darbības mērķis ir nodrošināt, ka tiek ievērotas rekomendācijas un tiek sniegta atgriezeniskā saite par īstenošanu).	Nav plānots	Nesākts

OPER.003.2: SSP LV ietvarā izvērtēt Krievijas Federācijas militārā iebrukuma Ukrainas teritorijā un ar to saistīto darbību radītos drošuma riskus komercaviācijai

Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Pārskatīt un ieviest risku mazināšanas pasākumus līdztekus attiecīgajam drošuma jautājumam, ko nodrošina EASA (drošuma riska portfelis “ Kara Ukrainā radīto aviācijas drošuma problēmu apskats ”).	Pārskatītas un īstenotas risku mazināšanas darbības.	Nepārtraukti	Notiek
Mudināt uzraudzībā esošās organizācijas novērtēt šajā drošuma risku portfelī uzskaitīto drošuma jautājumu atbilstību savai darbībai un, ja nepieciešams, iekļaut tos	Pārskatītas un īstenotas risku mazināšanas darbības.	Nepārtraukti	Notiek

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

savās vadības sistēmās, lai iedarbīgi mazinātu visus saistītos riskus.			
--	--	--	--

Atsauce uz EPAS: MST.0030 SESAR risinājumu ieviešana, kuru mērķis ir samazināt sadursmju gaisā skaitu maršruta un termināļa manevrēšanas zonās (notiek)			
Rezultāts(-s): — Publicēts SPAS (2021.g. 4.cet.) — Pārskatīts SPAS (2024.g. 1.cet.)			
Iesaistītās puses: Aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji (ANSP)			
Projekta vadītājs: Aeronavigācijas daļas vadītājs			
Projekta komanda: VAS “Latvijas gaisa satiksme”			

OPER.003.3: Izvērtēt vajadzību ieviest SESAR risinājumus, kas saistīti ar uzlabotiem īstermiņa konfliktu brīdinājumiem (STCA) / uzlabotiem drošuma tīkliem.			
NB! EASA atkārtoti izvērtēs EPAS atbilstību un saderību ar SESAR programmu, kas var radīt izmaiņas attiecībā uz SESAR saistītajiem MST.			
Atbildīgais: VAS “Latvijas gaisa satiksme”			

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Kopā ar aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem (ANSP), kas sniedz pakalpojumus Latvijas gaisa telpā, pārskatīt un ņemt vērā SESAR risinājumus, piemēram, #60 un #69. Skatīt: SESAR eATM Portal SESAR Solutions (atmmasterplan.eu) un SESAR solutions catalogue 2021	Ierakstīt izvērtēšanas rezultātus SPAS LV. #60 tika ieviests līdz 2009. gadam, un #69 nav saistošs sakarā ar atrašanos ārpus piemērojamības zonas.	2009	Notiek
Cik vien praktiski iespējams, ieviest SESAR risinājumus, kas izstrādāti, lai uzlabotu drošumu.			

OPER.004 Sadursme ar zemi

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

Atsauce uz EPAS:	MST.0028 Iekļaut risku sadursme ar zemi Valsts aviācijas drošības plānā (SPAS)
Rezultāts(-s):	Sadursme ar zemi risku jomu iekļauj iesaistīto pušu drošuma risku valdībā (SRM)
Iesaistītās puses:	Gaisa kuģu ekspluatanti (NCO helikopteri, GA/NCO lidmašīnas, GA/planieri)
Projekta vadītājs:	Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs
Projekta komanda:	— Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas inspektori — Organizāciju (gaisa pārvadātāju) drošuma vadītāji

OPER.004.1: Nepārtraukti novērtēt riska zonu un uzlabot risku kontroli, lai mazinātu risku sadursmei ar zemi

Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Nodrošināt, ka riska zona tiek nepārtraukti novērtēta un riska kontroles uzlabotas, lai mazinātu sadursmju ar zemi risku.	Vienots darbību kopums, kas saistīts ar identificētiem, uztvertiem un oficiāli novērtētiem drošuma jautājumiem, kas izveidots un tiek mērīts efektivitātes noteikšanai.	Nepārtraukti	Pabeigts / Notiek

OPER.005 Dažādi

Atsauce uz EPAS:	MST.0003 Dalībvalstīm būtu jāuztur regulārs dialogs ar valstu gaisa kuģu ekspluatantiem par lidojuma datu uzraudzības (FDM) programmām (notiek)
Rezultāts(-i):	— Informācija par EOFDM publicēta dalībvalstu tīmekļa vietņu SMS sadaļā (2024) — Detalizēts semināra ziņojums (2024)
Iesaistītās puses:	Gaisa kuģu ekspluatanti (CAT lidmašīnas, CAT helikopteri – ārzona)
Projekta vadītājs:	Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs
Projekta komanda:	— FDM nacionālais koordinators; — organizāciju (gaisa pārvadātāju) drošuma vadītāji.

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

OPER.005.1: Informēt jomas profesionāļus par Eiropas gaisa kuģu ekspluatantu FDM forumu (EOFDM)			
Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs			
Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Publicēt vispārīgu informāciju par EOFDM aktivitātēm CAA LV mājaslapā kā daļu no informācijas, kas saistīta ar drošumu.	Saite uz CAA LV vietni.	Nepārtraukti	Notiek
	Informēt gaisa kuģu ekspluatantus, uz kuriem tas attiecas.	Nepārtraukti	Notiek
OPER.005.2: Veicināt FDM labo praksi			
Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs			
Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Organizēt informatīvu pasākumu, lai iepazīstinātu gaisa kuģu ekspluatantus (CAT) ar EOFDM labas prakses dokumentiem. Jābūt uzaicinātiem visu attiecīgo gaisa kuģu ekspluatantu drošuma vadītājiem un FDM programmu vadītājiem.	Sanāksmju protokoli, konferenču materiāli, piemēram, prezentācijas utt.	Nepārtraukti	Notiek
Atsauce uz EPAS: MST.0019 Labāka ekspluatantu pārvaldības struktūras izpratne (notiek)			
Rezultāts (-i): — Vadlīnijas (2022.g. 2.cet.) — Vadlīnijas (2023.g.)			
Iesaistītās puses: AOC turētāji (CAT)			
Projekta vadītājs: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs			
Projekta komanda: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas atbildīgais inspektors			

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

OPER.005.3: Uzlabot izpratni par gaisa kuģu ekspluatantu vadības struktūru, jo īpaši gaisa kuģu ekspluatantu grupu darbību.

NB! Termins “gaisa kuģu ekspluatantu grupu darbība” attiecas uz darbību, ko veic gaisa kuģu ekspluatantu grupa, kuriem ir viena un tā pati valdības sistēma vai kas pieder vienam un tam pašam “mātes uzņēmumam”.

Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Ņemt vērā ārpakalpojumu plašās izmantošanas iespēju aspektu.	Saite uz CAA LV vietni.	Nepārtraukti	Notiek
	Informēt gaisa kuģu ekspluatantus, uz kuriem tas attiecas.	2023.g. 4.cet.	Uzsākts
Ņemt vērā finansiāli iesaistīto pušu ietekmes aspektu.	Saite uz CAA LV vietni.	Nepārtraukti	Notiek
	Informēt gaisa kuģu ekspluatantus, uz kuriem tas attiecas.	2023.g. 4.cet.	Uzsākts
Ņemt vērā kontrolējošā vadības personāla aspektu, ja šāds personāls ir ārpus apstiprinājuma.	Saite uz CAA LV vietni.	Nepārtraukti	Notiek
	Informēt gaisa kuģu ekspluatantus, uz kuriem tas attiecas.	2023.g. 4.cet.	Uzsākts

OPER.005.4: Ieviest EASA publikāciju “Gaisa kuģu ekspluatantu grupas darbību uzraudzības vadlīnijas”, lai stiprinātu standartizētu pieeju gaisa kuģu ekspluatantu grupu darbību īstenošanā.

NB! EASA “Gaisa kuģu ekspluatantu grupas darbību uzraudzības vadlīnijas” ir publicētas 21.06.2022. Papildu norādījumi tiks sniegti 2023.gadā.

Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Vadlīnijas gaisa kuģu ekspluatantu grupas darbību uzraudzībai: https://www.easa.europa.eu/document-library/general-publications/guidance-oversight-group-operations	Pārskatīts ISMO.	2024.g. 2.cet.	Nav sākts

4.3.2 Helikopteri

OPER.006 Efektivitāte/samērība

Atsauce uz EPAS: MST.0041 Helikopteru AOC apstiprinājumu, procedūru un dokumentu savstarpējā saskaņošana (jauns)			
Rezultāts(-i): — Dokuments AOC izdošanas/maināšanas procesa saskaņošanai (mijiedarbībā ar CAMO un ATO) (2023–2024) — Dokuments, lai saskaņotu gaisa kuģa pievienošanas/izņemšanas procesu no AOC (2023-2024) — Dokuments, lai saskaņotu vienotas pieteikuma veidlapas procesa apstiprināšanai/noņemšanai no MEL (2023-2024) — Dokuments, lai veicinātu vienkāršošanas procesus, tai skaitā kopīgu pieteikuma veidlapu, atbilstības sarakstu utt. izmantošanu (2023-2024) — Dokuments EFB noteikumu ieviešanas procesa saskaņošanai (2023-2024)			
Iesaistītās puses: Gaisa kuģu ekspluatanti – CAT – Helikopteri, ATO (gaisa kuģu apkalpe), CAMO, CAA LV			
Projekta vadītājs: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs			
Projekta komanda: — Aviācijas personāla sertificēšanas daļas vadītājs; — Lidotspējas daļas vadītājs.			
OPER.006.1: Saskaņot un lielā mērā vienkāršot pieteikšanās procesu komerciālo darbību veikšanai ar helikopteriem, tostarp lietojot kopīgas pieteikuma veidlapas un pēc līdzības apvienotiem atbilstības sarakstiem. NB! EASA veicinās un atbalstīs šī uzdevuma izstrādi kopā ar Helikopteru ekspertu grupu, kas ir “Air OPS TEB” apakšgrupa.			
Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs			
Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Izveidot saskaņotu procesu, standartizētu kontrolsarakstu/vadlīnijas pieteikumiem uz un izmaiņām helikoptera AOC (OPS SPEC), ar iespēju paplašināties arī uz CAMO un ATO.	Pārskatīts ISMO	2024.g. 1.cet.	Procesā
Saskaņot procesu helikoptera pievienošanai / izņemšanai no AOC.	Pārskatīts ISMO	2024.g. 1.cet.	Procesā

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

Saskaņot/standartizēt dalībvalstu praksi un kopīga pieteikšanās procesa izstrādi (piemēram, kopīga pieteikuma veidlapa pozīcijas izņemšanai no MEL).	Pārskatīts ISMO	2024.g. 1.cet.	Procesā
Izstrādāt norādījumus EFB noteikumu ieviešanai attiecībā uz helikopteru darbības daudzveidību.	Pārskatīts ISMO	2024.g. 1.cet.	Procesā

OPER.007 Drošums (helikopteri)

Atsauce uz EPAS: MST.0015 Helikopteru drošuma atgadījumi (notiek)
Rezultāts(-i): Drošuma atgadījumi (nepārtraukti)
Iesaistītās puses: Gaisa kuģu ekspluatanti – helikopteri, CAA LV
Projekta vadītājs: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs
Projekta komanda: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļa

OPER.007.1: Izstrādāt drošuma veicināšanas informāciju helikopteru vinčām
NB! 2019. gada rezultāti jau ir pieejami un kopīgoti [LinkedIn grupā](#). Grupas nosaukums ir "ESPN-R Hoist Operation Safety Promotion".

Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Izstrādāt drošuma veicināšanas informāciju helikopteru vinčām.	Saite uz CAA LV mājaslapu un informēt gaisa kuģu ekspluatantus, uz kuriem tas attiecas.	Nepārtraukti	Notiek

4.3.3 Vispārējās nozīmes aviācija (GA)

OPER.008 Sistēmiskie veicinātāji

Atsauce uz EPAS: MST.0025 Pasākumi, kas veicina izpratni par drošumu (notiek)
--

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

NB! Šajā darbībā jāņem vērā, ka termiņi, kādā EASA nodrošina drošuma veicināšanas mērķus un saturu, mainās, un tas, savukārt, var ietekmēt šī uzdevuma izpildes laika grafiku.	
Rezultāts(-i):	Drošuma jautājumiem veltīti semināri un pasākumi (2022-2023)
Iesaistītās puses:	Vispārējās nozīmes aviācija (GA)
Projekta vadītājs:	Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs
Projekta komanda:	— Vispārējās nozīmes aviācijas gaisa kuģu ekspluatācijas nodaļas vadītājs; — Mācību un eksaminēšanas nodaļas vadītājs; — Aviācijas personāla sertifikācijas nodaļas vadītājs.

OPER.008.1: Palielināt lidojumu instruktoriem un/vai pilotiem domāto drošuma veicināšanas informācijas un apmācību materiālu aptveri un izplatību

Atbildīgais: Vispārējās nozīmes aviācijas gaisa kuģu ekspluatācijas nodaļas vadītājs

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Piedalīties EASA visu dalībvalstu Vispārējās nozīmes aviācijas (GA) sezonas atklāšanas/noslēguma pasākumos, rīkojot vietēja mēroga pasākumus/seminārus un popularizējot informācijas izstrādi par svarīgākajiem vispārējās aviācijas drošuma jautājumiem, izmantojot Drošuma veicināšanas kopienu (<i>Safety Promotion Network, SPN</i>).	Vispārējās nozīmes aviācijas drošuma veicināšanas platforma, kas izvietota CAA LV mājaslapā.	Nepārtraukti	Notiek
	Pasākumi.	Ik gadu	Notiek

Atsauce uz EPAS: MST.0027 Drošuma kultūras veicināšana vispārējās nozīmes aviācijā (notiek)

Rezultāts(-i):	Drošuma kultūras veicināšanas un uzlabošanas noteikumi ir iekļauti SSP/SPAS (nepārtraukti)
Iesaistītās puses:	Vispārējās nozīmes aviācija
Projekta vadītājs:	Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

Projekta komanda: — Mācību un eksaminēšanas nodaļas vadītājs;
— Vispārējās nozīmes aviācijas gaisa kuģu ekspluatācijas nodaļas vadītājs.

OPER.008.2: Uzlabot un veicināt drošuma kultūru (ieskaitot Taisnīguma kultūru) vispārējās nozīmes aviācijā

Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļa

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Valsts aviācijas drošuma pārvaldības pasākumos iekļaut noteikumus, kas stiprina un veicina drošuma kultūru (ieskaitot taisnīguma kultūru) vispārējās nozīmes aviācijā, lai veicinātu pozitīvu attieksmi pret drošumu un mudinātu zinot par atgadījumiem.	Kopīgot EASA nodrošināto veicināšanas informāciju un vadlīnijas.	2024. g. 2. cet.	Uzsākts

OPER.009 Kontroles saglabāšana

Atsauce uz EPAS: MST.0028 Iekļaut Vispārējās nozīmes aviāciju - Kontroles saglabāšana Valsts aviācijas drošuma plānā (SPAS)
Rezultāts(-s): Kontroles saglabāšanas risku jomu iekļauj iesaistīto pušu drošuma risku valdībā (SRM)
Iesaistītās puses: Vispārējās nozīmes aviācija
Projekta vadītājs: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs
Projekta komanda: — Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas inspektori; — Aviācijas organizāciju pārstāvji (mācību organizācijas, federācijas, klubi, asociācijas, aviācijas koledžas un institūti), kuriem ir saistošs drošuma sniegums vispārējās nozīmes aviācijā (GA).

OPER.009.1: Palielināt drošumu, samazinot nelaimes gadījumu riskus, kas radušies, zaudējot kontroli

Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļa

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
-------------	----------------	----------------	---------

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

<p>Pilotu apmācību un kvalifikācijas pārbaudes laikā veikt mērķtiecīgu instruktoru un eksaminētāju darbības uzraudzību, lai nodrošinātu, ka kontroles zaudēšanas riska mazināšanas darbības aptver tādas tēmas kā:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gaisa kuģa veikspēja; • gatavošanās lidojumam un lidojuma izpilde; • uzplūdes leņķa loma; • draudu un kļūdu pārvaldība (TEM); • izvairīšanās un atgūšanās no gaisa kuģa neparasta stāvokļa lidojumā un iekrišanas; • kā arī apjukuma un pārsteiguma momenta pārvaldība. 	Izveidotas uzlabotas procedūras, ieskaitot kontrolsarakstus.	2021.g. decembris	Pabeigts
	Pabeigta drošuma darbību definēšana un programmēšana.	Ik gadu	Pabeigts
	Uzraudzīta darbību īstenošana un pēcpārbaude.	Ik gadu	Pabeigts
	Drošuma snieguma novērtēšana ietver lidošanas prasmju uzlabošanu, pilota vērīgumu un gaisa kuģa neparasta stāvokļa lidojumā vai iekrišanas vadību, lai novērstu nelaimes gadījumus, ko izraisa kontroles zaudēšana, kas ir visnozīmīgākā ekspluatācijas galvenā riska joma vispārējās nozīmes aviācijā.	Ik gadu	Pabeigts

OPER.010 Gaisā notiekošu sadursmju novēršana

Atsauce uz EPAS: MST.0038 Gaisa telpas sarežģītība un satiksmes sablīvējums (notiek)
Rezultāts(-i): Labā prakse (2023)
Iesaistītās puses: Piloti, gaisa kuģu ekspluatanti – visi, CAA LV, ANSP
Projekta vadītājs: Aeronavigācijas daļas vadītājs
Projekta komanda: SJSC “Latvijas gaisa satiksme”

OPER.010.1: Gaisa telpas izmaiņas, kas ietekmē nekontrolētu satiksmi, tostarp izmaiņas pie starptautiskajām robežām

Atbildīgais: Aeronavigācijas daļas vadītājs			
Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Uzskatīt “gaisa telpas sarežģītību” un “satiksmes sablīvējumu” par lidojuma drošuma faktoriem.	Ieviesta un pārskatīta labā prakse un procedūras.	Ik gadu	Notiek

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

OPER.011 Lidojuma vadība

Atsauce uz EPAS: MST.0028 Iekļaut Vispārējās nozīmes aviāciju – Lidojuma vadība Valsts aviācijas drošuma plānā (SPAS)
Rezultāts(-i): Pārskatīts Valsts aviācijas drošuma plāns (2024.g. 1.cet.)
Iesaistītās puses: Vispārējās nozīmes aviācija (GA)
Projekta vadītājs: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs
Projekta komanda: — Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas inspektori — aviācijas organizāciju pārstāvji (mācību organizācijas, federācijas, klubi, asociācijas, aviācijas koledžas un institūti), kuriem ir saistošs drošuma sniegums vispārējās nozīmes aviācijā (GA).

OPER.0011.1: Samazināt nāves gadījumu un nopietnu traumu skaitu vispārējās nozīmes aviācijā.

Atbildīgais: Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas vadītājs			
Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Drošuma jautājumiem veltīto semināru un instruktoru/ eksaminētāju semināru laikā nodrošināt piekļuvi drošuma veicināšanas informācijai par tādām tēmām kā navigācija, degvielas pārvaldība, piespiedu nosēšanās, izpratne par reljefu un šķēršļiem, tādējādi uzlabojot izstrādātās drošuma veicināšanas informācijas izplatību.	CAA LV padara pieejamu tiešsaistes platformu, kas pieejama CAA LV vietnē, lai uzlabotu drošuma veicināšanas informācijas izplatīšanu.	2023.g. 4.cet.	Pabeigts
	Nodrošināt vispārējās nozīmes aviācijas pilotiem vadlīnijas.	2023.g. 4.cet.	Uzsākts
	Vadīt vispārējās nozīmes aviācijas GA sapulces.	Ik gadu	Notiek

4.4 Jaunās tehnoloģijas un koncepti

EME.001 Bezpilota gaisa kuģu sistēmas

Valsts darbības numurs un nosaukums: EME.001 Bezpilota gaisa kuģu sistēmas

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

Rezultāts(-i): Atbilstība un informācijas apmaiņa
Projekta vadītājs: Eiropas Savienības un starptautisko prasību ieviešanas uzraudzības daļas vadītājs
Projekta komanda: Bezpilota gaisa kuģu lidojumu drošuma nodaļa
Atbildīgais: Bezpilota gaisa kuģu lidojumu drošuma nodaļas vadītājs

Atbildīgais: Bezpilota gaisa kuģu lidojumu drošuma nodaļas vadītājs

EME.001.1

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Nodrošināt atbilstību IR/AMC/DA (Komisijas 2019. gada 24. maija Īstenošanas regula (ES) 2019/947 par bezpilota gaisa kuģu ekspluatācijas noteikumiem un procedūrām un Komisijas 2019. gada 12. marta Deleģētā regula (ES) 2019/945 par bezpilota gaisa kuģu sistēmām un trešo valstu bezpilota gaisa kuģu sistēmu ekspluatantiem), sekot līdzi normatīvo aktu izmaiņām un attīstībai.	Nodrošināt uzraudzības kapacitāti.	2025. g.	Notiek

EME.001.2

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Nodrošināt informācijas apmaiņu ar sabiedrību, UAS ekspluatantiem, pilotiem un nozari. Veicināt sabiedrības informētību par esošajiem un gaidāmajiem UAS tiesību aktiem un noteikumiem.	Informācijas sniegšana sabiedrībai, UAS ekspluatantiem un pilotiem.	2025. g.	Notiek

4.5 Vide

EME.002 Lāzeri

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

Valsts darbības numurs un nosaukums:	EME.002 Lāzeri
Vēlamais rezultāts(-i):	- Apzinātas un iesaistītas galvenās iesaistītās puses valsts un starptautiskā līmenī, lai apkopotu labāko praksi ieviešanai Latvijā un dalītos ar gūtajām atziņām; - Tiesību aktos ieviesti stingrāki nosacījumi, kas vērsti pret pilotu apžilbināšanu ar lāzeri; - Palielināta sabiedrības izpratne par risku, kas saistīts ar pilotu apžilbināšanu ar lāzeri.
Iesaistītās puses:	CAA LV; Drošuma risku pārvaldība valsts līmenī
Projekta vadītājs:	- Aeronavigācijas daļas vadītājs; - Aviācijas drošības daļas vadītājs
Projekta komanda un	Aeronavigācijas daļa un Aviācijas drošības daļa

EME.002.1:

Atbildīgais:	Aeronavigācijas daļas vadītājs		
Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
Koordinēt darba grupu, lai izstrādātu konsekventus un iedarbīgus profilakses un seku mazināšanas plānus, kas attiecas uz pilotu apžilbināšanu ar lāzeri risku aviācijas vidē.	Atbildīgās CAA uzraudzības un komunikācijas nodaļas ir sākušas informatīvo kampaņu Latvijā un izveidojušas ciešu sadarbību ar vietējām pašvaldībām, lai koordinētu gaisa telpas izmantošanu publisku pasākumu laikā, kuros tiek lietotas visa veida augstas intensitātes gaismas un lāzeri.	2023. g. decembris	Pabeigts

EME.002.2:

Darbība(-s)	Starprezultāts	Izpildes laiks	Statuss
--------------------	-----------------------	-----------------------	----------------

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS AVIĀCIJAS DROŠUMA PLĀNS**

Sadarboties ar organizācijām ārpus aviācijas vides, piemēram, Valsts policiju un Veselības ministriju, lai rastu iedarbīgus līdzekļus aviācijas aizsardzībai.	Ārpus aviācijas vides esošo organizāciju iesaistīšana (saziņa ar policiju).	2024. g. decembris	Plānots
---	---	--------------------	---------